

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Vredništvo in upravnništvo Komenskega (Poljske) ulice št. 12.

Prijateljem cerkvene glasbe v resni preudarek.

Cerkveni Glasbenik* je v 11. in 12. številki l. l. prinesel svojim čitateljem poročilo o XI. občnem zboru „Cecilijinega društva“ v Ljubljani. Kdor ga je prečital, je izpoznal, da je društvo zašlo v gmotnem oziru na nevarno, opolzlo pot, ali celo v popoln razpad. A do tega ne sme priti. Odbor si sicer nikakor ne 'domišlja, da je zadnja leta izvršil vse, karkoli bi se na cerkveno-glasbenem polju storiti dalo, a v svesti si je venderle, da je z železno roko ohranil do danes dvoje stebrov, na katera se opira Cecilijino društvo, namreč: orglarsko šolo in „Cerkveni Glasbenik“. Ta dva vira za razširjenje cerkvene glasbe, za umevanje cerkvenih pravil, se v prihodnje tudi ne smeta usušiti. Naj li opustimo orglarsko šolo danes, ko si jo druge škofije po našem načrtu ustanavljajo? Naj li odpravimo ta zlasti danes prepotrebni zavod, ko na mnogih krajih učitelji, prepojeni z liberalnimi frazami, nahujskani od naših nasprotnikov, odkrito izjavljajo, da ne marajo, nočejo sodelovati pri cerkvenem petju in orgljanju. Pri obstoječih razmerah opustiti orglarsko šolo bi se reklo napraviti občutljivo verzel v nepretrdno vrsto sodelavcev pri očitni službi božji. Ne, orglarska šola je dandanes prav tako, če ne še bolj potrebna, kot je bila pred dvajsetimi leti.

Ali naj opustimo „Cerkveni Glasbenik“? Nikakor ne; le razširiti ga treba. V sedanjih materijalističko navdahnjenih časih treba bolj in bolj širiti zavest dolžnostij vernikov do cerkve, med katere spada gotovo tudi ta, da vsak župljan po svoje pripomore, da se bode služba božja vršila po naših cerkvah čimbolj spodobno in po določilih svete cerkve. Prav ta namen pa ima „Cerkveni Glasbenik“. Zato bi bilo greh pokopati list, ki ne razdira, ampak zida, ki deluje vseskozi v duhu svete Cerkve.

Iz teh dveh razlogov, zlasti pa da ohranimo toli potrebno orglarsko šolo, se usojamo Vam, prečastiti gospod, približati ter Vas iskreno poprositi da pristopite tudi Vi v krog članov Cecilijinega društva. Ako Vam je naša prošnja vredna uvaževanja, blagovolite tudi dejanski podpreti naše društvo s prispevkom, kojega izvolite poslati „Cecilijinemu društvu v Ljubljani“. — Članarina znaša **2 kroni** na leto; kdor pa vplača letnih **5 kron**, je hkrati član našega društva in naročnik na „Cerkveni Glasbenik“.

Velečastni gospod! Še enkrat priporočamo našo zadevo Vaši blagonaklonjenosti, želeč, da nam odprete svoje plemenito srce. Plačnik bode Bog po priprošnji sv. Cecilije.

V Ljubljani, januarja meseca 1900.

Za odbor Cecilijinega društva:

Janez Gnjezda,

predsednik.

Josip Šiška,

blagajnik.

Dr. Andrej Karlin,

tajnik.

Kateri faktorji ovirajo pri nas napredek prave cerkvene glasbe?

Piše Fr. Kimovec.

Reči se mora, da je cerkveno petje pri nas na Kranjskem v primeri s sosednimi deželami v precej dobrem stanju. Zakaj kdor gre malo po svetu in posluša petje tu ali tam, ali če samo bere poročila iz raznih krajev ali pa še boljše pohvalne ocene o skladbah, ki je bilo zanje škoda papirja in tiska oziroma litografije, mora priznati, da so še precej za nami. Tako smo že parkrat brali jako laskave, prav po širokih ustih umerjene ocene o nekih skladbah. Mislil sem si jih že sam naročiti, pa ne vem, kaj me je zadrževalo, da jih nisem. In prav je bilo to. Pred kratkim časom sem jih slučajno dobil v roke, one slavne skladbe — in kaj je bilo vse skupaj? — grozovita šušmarija! No, ako imate take skladbe za izvrstne — sem si mislil — kake morajo biti še le one, katere štejete med srednje in slabejše! — Vendar se pa tudi na Kranjskem ne smemo zaradi tega nič kaj preveč po koncu nositi, ker tudi pri našem vozu niso osi tako namazane, da bi kola nič ne škripala. In škripati, oziroma zastajati morajo vsekako, kajti v nekaterih krajih jih mažejo premalo ali prav nič, v drugih preveč in le redkokje v pravi meri.

Kakor skoro pri vsaki stvari, tako je tudi s cerkveno glasbo: dve stranki ste, ena se drži cerkvenih predpisov, druga pa starih pri nas ukoreninjenih navad, ali da natančneje povem — razvad. Posamezni udje pa, — ne rečem celi stranki — se bijejo in prepirajo; vsak si je vtepel v glavo stališče, ki se ne umakne ž njega niti za ped. Na eni strani cecilijanci, na drugi nececilijanci: boj se bije brezobzirno, sicer ne z orožjem, zakaj ako bi se bili z orožjem, bi že zdavnaj ne bilo nikogar, da bi se bil; a tudi ne toliko s peresom, zakaj tovarne bi komaj sproti izdelavale potrebnih peres in dovolj črnila; pač pa se ta boj vrši na tihem, praktično. Najhuje je pa pri tem, da se sovražniki niti ne poznajo in ne vedo zakaj prav za prav uganjajo burke in se grdo gledajo.

In ta boj škoduje le dobri stvari.

Gotovo bi bila cerkvena glasba že veliko lepše procvela, da so se skušali proučiti, kaj prav za prav hočejo ti, kaj oni. Grešilo se je dosedaj pri

tem na obeh straneh: nasprotniki prave cerkvene glasbe si niso dali nič dopovedati, gojitelji cerkvene glasbe pa so z neprevidnim, često brezobzirnim ravnanjem odbijali one od sebe in jih tako še potrdili v njihovi mržnji do korenite prenovitve tega tako važnega predmeta za povišanje službe božje.

Da se naša cerkvena glasba še vedno vozi le po treh kolesih, tega je krivo veliko vzrokov. Le nekatere naj tu navedem, ki zlasti zadržujejo naravni razvoj cerkvene glasbe in ki človeku skoro na prvi pogled padejo v glavo.

Eden izmed največjih vzrokov je pač ta, da marsikdo hoče vpeljati v kakem kraju pravo cerkveno petje kar naenkrat; kar hipoma se mora vse prenarediti. Toda to ne gre. Ako se konj z jezdecem prehitro obrne, jezdec po navadi odleti ali pa se vsaj dobro pretrese. Tudi v glasbi se mora obratiti počasi, ne siloma. Žal, da se godi zvečine narobe. Le pogledjmo!

V faro, kjer so imeli dotlej organista „stare šole“, pride nov organist, ki so mu znana določila svete cerkve gledé cerkvene glasbe in ki jih hoče tudi izpolnovati. Ta se seveda — kar je vse hvale vredno — z velikansko vnemo loti petja; vse staro mora proč, takoj prvo nedeljo čisto drugačne pesni, magári da jih poje sam! Ljudje to poslušajo, se spogledujejo, te novotarije jim niso všeč, češ kaj bi neki to, zakaj pa ne tako kot je bilo dosedaj, saj smo tudi zdaj lahko prestajali, kaj niso bile stare pesmi zanič?

Še bolj pa postanejo ljudje nezadovoljni, ko slišijo o velikih praznikih le latinsko petje s kora; to „javkanje in pretepanje“, kakor se drastično izražajo, jim kar nič ni všeč. In ne smemo se čuditi, ako je tako Prej so slišali zvečine le vesele, okrogle pesni; čim večji je bil praznik, tem bolj je bilo vse na „hopsa“; in če so kedaj tudi peli latinsko mašo — prav za prav kirie, odlomke glorie in kredo in za cel rožni venec amenov — bila je taka, „da bi kar plesal, ko bi ne bilo v cerkvi“.

Take razmere se ne dajo odpraviti, kakor bi mignil, ampak treba je nekaj časa, da se ljudstvo privadi na novo. Zato jako nespametno ravnaajo oni organisti, ki takoj ko pridejo na kako zapuščeno mesto, začno s kakimi mogočnimi latinskimi mašami, koralom in podobnimi novostmi. S takim burjastim ravnanjem zadenejo ob ovire, zoper katere se morajo boriti z vsemi silami. In kaj jim to koristi? Ljudje se z veliko nevoljo obrnejo od njih in jim nasprotujejo. kolikor se dá; prav često njim samim upade pogum, in kaj je nazadnje iz vsega? Nič, prav nič, a škodo trpi dobra stvar.

Seveda se potem izgovarjajo: nisem mogel drugače, cerkev to predpisuje, cerkev to zahteva odločno; pokoril sem se njenim ukazom. A izprevidel sem, da to ne gre pri nas, ker gre vse proti meni; naj imajo torej kakor hočejo, z bikom se ni dobro bosti.

Dobro! Verjamem, da mu ni mogoče naprej, toda kdo je vzrok vsej nevolji in vsemu odporu? Meni se zdi, da večjidel le dotičnik sam. Treba je začeti drugače!

Prva dolžnost organistova je pač odpraviti s kora trivialne, popolnoma necerkvene pesmi, ki se jih še marsikje precej nahaja. Druge pa, ki se še količkaj dajo peti v cerkvi, mora vsaj za prvo ohraniti, oziroma jih toliko opiliti, da odgovarjajo cerkvenim zahtevam; često se da namreč narediti s par akordi in črtami ali z nekoliko ublaženim tempom iz preveč živahne pesmi

jako lepa in dostojna. Tudi nič ne dé, ako vplete med stare kako novo; ljudem bo celo všeč, ko bodo videli, da je organist priden in navdušen za svojo stvar, le da ne bo preveč.

Ako je treba peti kako latinsko mašo, naj si poišče kako lahko, in kar je najbolj potrebno, melodijozno; zakaj maše, v katerih je veliko modulacije in različnih akordskih kombinacij, gotovo ne bodo ljudstvu ugajale. Ljudstvo namreč čuti vsak akord kot celoto, a si ga ne more misliti sestavljenega iz več posameznih tonov. Zato mu zveza dveh nesorodnih akordov zveni tuje, neprijetno, zdi se mu nekaj popolno nezmisljega, nelogičnega. — Isti vtisk napravi na naše priprosto ljudstvo skladba v molu, zakaj naš narod nima ušes za mol, mol se mu zdi ves narobe, dolgočasen, pust, žalosten, otožen, mola sploh ne razume. Poznal sem neko dekle, ki ji je postalo pri neki molovi, sicer jako lepi skladbi tako hudo in tesno, da je začela jokati in ako ji je bilo le količkaj mogoče, je odšla in se kam zaprla, da le ni slišala onih „tako žalostnih“ zvokov. — Prav taka je s polifonijo. Le stežka in počasi se ljudstvo privadi nánjo. Zato se morajo take skladbe sprva pustiti na strani in peti kolikor možno le homofonične, priproste a zraven melodijozne in take se bodo ljudem na deželi kmalu priljubile. Mislim, da ne bo težko izbirati, dandanes imamo — hvala Bogu! — že lepo število skladb, ki odgo-varjajo takim zahtevam.

Ali dasi ima kdo take skladbe, take latinske maše, naj jih je pevke že tudi naučil, vendar se vsaj meni zdi, da ne kaže začetkoma pri celi maši peti latinski, zlasti ne vlog graduala, ofertorija, komunije. To se mora za prvo vsaj deloma opustiti.

Introit, gradual in komunio naj se ne pojó takoj ob začetku; za ofertorij je najboljša za prvo kaka slovenska od praznika, namesto komunije naj se poje kaka slovenska obhajilna, iz credo se tudi lahko kaj izpusti, ako že ni drugače, da se ljudje preveč ne naveličajo. Ko pa se je slovesna služba božja že enkrat ali dvakrat tako opravljala, naj se poje celi credo in lahko se začne tudi že s koralnim introitom; ljudje bodo morda nekoliko gledali, a ker so bili prej že kolikor toliko na to pripravljeni, se jim ne bo zdelo toliko čudno in za par praznikov se bodo tudi temu privadili. Seveda tudi ne bo nič škodovalo, ako organist med tednom komu kaj pové, češ v nedeljo bomo pa zopet nekaj novega poskusili, malo bolj čudno je, pa bodete videli, da se vam bo sčasoma lepo zazdelo. Ko pa se ljudje že privadijo celemu credo in koralnemu introitu, jih tudi ne bo veliko več motila komunio in tudi ne gradual, samo da ne bo koral. Z ofertorijem bo pač treba še malo počakati, a ko bodo ljudje navajeni že vsega drugega, tedaj bodo tudi latinski ofertorij pustili v miru. Seveda se bo kdo še pritoževal, češ, zakaj neki latinsko pesem, saj bi jo morali vendar peti od praznika. Ali takemu bo organist lahko zamašil usta, zakaj ta latinska pesem je še bolj od praznika, kot pa stara, saj to molijo „gospod“ sami pri maši pred altarjem. Seveda ne kaže peti ofertorij koralno, ampak vzame se kaka čveteroglasna melodijozna skladba, ki pa mora biti od dotičnega dne. Ako bi pa ne imel pri roki pripravnega ofertorija, naj pa ga recitira na enem tonu in potem naj se zapoje kak motét, ki je prazniku primeren.

(Dalje prih.)

Vprašanje.

Prepisovanje glasov je gotovo mučno delo. Koliko maš n. pr. je prinesel „Cerkveni Glasbenik“ in koliko se jih izvaja? Založnik se ne dobi, ako se mu zaloga ne izplača. Vprašam torej vse čč. gg. pevovodje, od katerih latinskih maš, ki še nimajo posameznih tiskanih glasov, da si želijo določeno število glasov? Ako se zedinijo želje za zadostno število, dali bi se glasovi, lepo avtografirani, po nizki ceni natisniti. Blagovolite odgovoriti podpisnemu.

V Ljubljani, meseca januarja 1900.

Anton Foerster, vodja glasbe.
(Pred škofijo 13.)

Naše priloge.

Izrazila se je želja po litanijah v čast presvetemu Srcu Jezusovemu, pripravnih za ljudsko petje. Prva priloga letošnjega „Cerkvenega Glasbenika“ prinaša take litanije. Po cerkvenih predpisih morajo imeti pete litanije obliko vzajemnega, vrstnega petja (Wechselgesang), a ne obliko kantate.

Št. I. obseza klic ali invokacijo (petje predmolilca ali duhovnika), št. II. pa prošnjo (petje ljudstva). Oboje more biti enoglasno ali večglasno, in tu se more po čveteroglasnem klicu, ki je postavljen sostavno (za moški [ali ženski] čveterospjev), prošnja peti ali čveteroglasno v mešanem zboru, v katerem ljudstvo lahko „sekundira“, ali pa samo triglasno, (pri čemur se „tenor“ sploh izpusti), in sicer ali v moškem ali pa v ženskem zboru. Organist igra stavke I. sostavno, stavke II. pa najbolje vsakikrat razstavno, kakor so pisani.

Za ljudsko petje je postavljena tudi druga številka naših prilog; tudi tukaj ljudstvo lahko sekundira.

Iz odbora „Cecilijinega društva“.

„Cecilijino društvo“ je imelo 17. decembra 1899 v prostorih orglarske šole sejo, katere so se udeležili vsi odborniki razen p. Angelika, ki je bil službeno zadržan in bival izven Ljubljane. O tej seji je poročati nastopno:

1. Predsednik pozdravi navzočne odbornike in poudarja, da treba izvršiti najprej sklep zadnjega občnega zbora, ki meri na to, da se pridobi društvu novih udov. Sklenilo se je, da se pošlje vsem duhovnikom ljubljanske škofije v drugi polovici meseca januarja poročilo o zadnjem občnem zboru s položnico in prošnjo, da pristopijo kot člani k „Cecilijinemu društvu“ in se naroče na „Cerkveni Glasbenik“.

2. Na zadnjem občnem zboru nemških Cecilijanskih društev v Münsteru na Vestfalskem so popolnoma odrinili Avstrijance, tako da v odboru niso niti več zastopani. Zato se je vnela zlasti po nemških planinskih deželah avstrijskih želja, naj bi se vsa Cecilijina društva v Avstriji mej seboj spojila. V to svrhu se je sklicalo zborovanje v Solnograd, kjer se je sporazumljenje doseglo in se v kratkem dopošljejo posamnim društvom po Avstriji povabila, naj se priklopijo vseobčnemu Cecilijinemu društvu avstrijskemu. O tem predmetu so se na znanje vzela mnenja raznih odbornikov, definitivnega se ni sklenilo ničesar, ker po interpretaciji predsednikovi odbor ni kompetenten o tako imenitnih izpremembah veljavno kaj ukreniti brez dovoljenja občnega zbora.

3. Vsled želje, izražene na zadnjem občnem zboru, naj bi Cecilijino društvo tudi po deželi semtertja napravljalo kake cerkvene slovesnosti, oglasil se je organist v Novem Mestu g. Hladnik, da je pripravljen prevzeti to nalogo, želeč, da se skoro določi tudi dan. Odbor je to prijazno ponudbo vzel radostno na znanje, vendar si dneva ni upal določiti, ker po zimi ni pravi čas za take cerkveno-glasbene nastope; vendar pa si je prenotiral Novo Mesto kot kraj, kjer se snidejo v bodoče najprej prijatelji resnobne cerkvene glasbe.

4. Vršil se je razgovor o „narodni pesmarici“, katero hoče izdati č. g. dr. Gregorij Pečjak; a v tem pogledu še ni dospel odbor do jasnosti in edinosti. *Tajništvo.*

Dopisi.

Štanga. — Cerkevno petje o božičnih praznikih. Zvečer ob polu 12. molitve, potem „Te Deum laudamus“, zložil Anton Foerster, op. 58. „Introitus, Communio“ koral. Organum ad grad. rom. „Missa in honorem S. Familiae Jesu, Mariae et Joseph“, zložil Ig. Hladnik. „Graduale“, Ant. Foerster. „Offertorium“, M. Haller. Pred sv. mašo in po sv. maši smo peli slovenske božične pesmi. Iv. Zupan, „Vsi bodmo veseli“. Ig. Hladnik, „Angeljsko petje“.

Na sv. dan ob 6. uri zjutraj tiha sv. maša. „Oče večni v visokosti“, P. Angelik Hribar; darovanje „Čuj o preljubi sosed moj“, Iv. Zupan; obhajilna „Radujte se danes vsi zemlje rodovi“, P. Angelik Hribar; po sv. obhajilu „O jaslice svete“, P. Angelik Hribar.

Ob 10. uri Slovesna sv. maša. Pri izpostavljenju presv. Reš. Telesa. „O sacrum convivium“, Ig. Hladnik, op. 36. „Introitus in Communio“, koral z „Organum ad grad. rom.“. Misa „Tota pulchra es Maria“, P. Angelik Hribar. „Graduale“, Anton Foerster. „Offertorium“, Daniel Fajgelj. „Tantum ergo“, Ig. Hladnik, op. 26.

Na sv. Štefana. Ob 19. uri slovesna sv. maša. Pri izpostavljenju „Pange lingua“, Ig. Hladnik, op. 17. „Introitus in Communio“, koral iz „Graduale romanum“. Misa „Aetera Christi munera“, Giov. Pierl. da Palestrina „Kyrie in Gloria“. „Credo“ iz „Missa in honorem s. Caeciliae“, Ant. Foerster, op. 15. „Sanctus et Benedictus“, Ig. Hladnik, op. 19. „Agnus“ peteroglasen, Giuseppe Antonio Bernabei (roj. 1659, umrl 1732). Pred blagoslovom „Tantum ergo et Genitore“, Ig. Hladnik, op. 17. Po blagoslovu „Laudate“ iz Cecilije. „Graduale recit. Offertorium“, Tresch.

Na novega leta dan. Slovesna sv. maša „Kyrie“ iz Misa „de Spiritu sancto“, Joanne Pogačnik. „Gloria, Sanctus et Benedictus“, J. Lavtižar, op. I. „Credo“ cantus, Gregorianus, harm. A. Foerster (Cerk. Glas.). „Introitus in Communio“, koral z „Organum ad Grad. rom.“. „Graduale“, Ant. Foerster. „Offertorium“, D. Fajgelj. „Tantum ergo“ in „Genitori“ iz Cecilije. *Alojzij Mihelčič*, organist.

Iz Gornjega grada. — O božičnih praznikih pelo se je pri petih mašah sledeče: Pri polnočnici: „Tantum ergo“, zl. P. Ang. Hribar. „Kyrie“ iz maše Kempter, op. 9. „Gloria“, „Credo“ iz maše Cunibert, zl. P. Rampis. „Sanctus, Benedictus, Agnus“ iz Preis-Messe „Salve Regina“, zl. Stehle. Graduale rec., potem „Adeste fideles“, zl. A. Foerster. Offertorium „Laetentur coeli“, zl. Ig. Hladnik. Introitus in Communio, koral.

Na sv. dan ob 10. „Tantum ergo“ iz Cec. št. 120. „Schutzengel-Messe“, zl. Schweitzer. Graduale „Viderunt omnes fines terrae“, zl. A. Foerster. Offert. „Tui sunt coeli“, zl. D. Fajgelj. Intr., Com. koral. Pri tej maši peli so sopran in alt samo šolarji.

Na praznik sv. Štefana: „Tantum ergo“, zl. P. A. Hribar. „Missa in hon. sanctae Caeciliae“, zl. A. Foerster. Grad. „Sederunt principes“, zl. A. Foerster. Introitus, Offertorium, Communio, koral.

Na novega leta dan: „Tantum ergo“, Cec. št. 113. „Missa in honorem S. Joseph“. zl. P. A. Hribar. Credo, koral. Graduale „Viderunt omnes fines terrae“, zl. A. Foerster. Offert. „Tui sunt coeli“, zl. Fajgelj, kakor na sv. dan. Intr., Com., koral.

Na sv. dan popoldne: „Tantum ergo“, Cec. št. 115. Potem smo peli „Litanijske v čast presv. sreč. Jezusovemu“, zl. Lavtižar, kar se je ljudstvu posebno dopadalo.

Na starega leta popoldne: „Tantum ergo“ št. 116 Cec., pred drugim blagoslovom „Te Deum laudamus“, koral.

Pri drugih zgoraj neomenjenih tihih mašah pelo se je iz I., III. in V. zvezka „Slava Bogu“. Potem „Štiri božični napravi za solospelce“, zl. Ig. Hladnik.

Da bi se marsikateremu čitatelju čudno ne zdelo, kako je mogoče, naenkrat z otroci latinsko mašo peti, naj omenim, da podučujem 8 šolskih otrok, 4 sop. in 4 alte že štiri mesece. Zraven omenjene maše dosegel sem do danes iz cerkv. pesnarice „Cecilije“ 71 pesem. Zraven smo še peli: „Asperges me“ zl. A. Foerster, iz Cerkv. Glasb.; „Asperges me“, zl. J. Lavtižar, iz „Cerkv. Glasb.“; „K blagoslovu“. „Upno Jezusa prosimo“, zl. K. Bervar. Skušnje smo imeli od začetka vsaki dan po eno uro. Ko so se naučili nekaj teorije in navadili takta, smo poduk skrajšali tako, da imamo še sedaj redno vsaki teden dvekušnji po eno uro.

Davorin Cvenk, organist.

Dašice na Českem. — Društvo čeških ravnateljev cerkvenih zborov, kapelnikov, organistov in lastnikov glasbenih šol se iskreno radujejo nad občevanjem z brati Slovenci in Vam pošilja kot pozdrav naslednje vrstice:

Za podarjeni „Cerkveni Glasbenik“ se veleccenjenemu vredništvu iskreno zahvaljujemo ter se nadajemo, da tako, kakor list sam k uterjenju vzajemnosti pripomore, bodo pripomogle tudi njegove glasbene priloge v naši domovini k boljšemu spoznavanju in razširjenju glasbenega delovanja bratskega nam naroda. (Imenik arhiva priobčujemo vsako leto svojim članom in jim na zahtevanje izposojujemo pojedine broje.)

„Cerkveni Glasbenik“ prinaša na 7. strani lanskega leta članek, katerega je spisal g. K. Bervar o pozivu g. Hausmana, kateri je tudi pri nas znan po ponesrečenih, ker ne opravičenih poskusih za ustanovljenje organizacije in časopisov, da bi se ravnatelj cerkvenih zborov in organisti potegovali za zboljšanje svojih plač. Ako bi bilo tudi pravično, da bi bili plačani po velikosti svojega delokroga (torej po lokalnih razredih plač) in ne po velikosti delovanja in zasluge, bi se vendar ne mogli s tem strinjati. Saj ni mogoče tirjati, da bi kolega, kateri deluje v fari, ki ima 1000 prebivalcev z plačo 400 K in drugi v fari z 10.000 prebivalci z plačo 2000 K (in še s posebnim organistom) imel iste dolžnosti, da celo še večje od drugega, ker on nima poleg plače še posebnega organista. Saj davek od vsakega pojedinca (40 h od pojedinega farana in nič drugega) obteževal bi pred vsem najsiromašnejše sloje, ker takih je največje število. Postava je že poskrbela v tej zadevi pravičnejše, le žalibog da malokoli izmed nas vé o tej postavi in jo torej tudi ne uporablja. Ta postava se nahaja pred vsem v čl. 35 in 36 od dne 7. maja 1874 (R. Z. br. 50) in dalje postava od dne 31. decembra 1834, (R. Z. 1835, br. 7.) katera določuje, da je dolžna primaukljaj za plačo ravnatelj cerkvenih zborov in organistov, kadar ne zadostuje cerkveno premoženje, prevzeti farna občina, to je vsi katoliki istega obreda in iste farne cerkve, (tedaj je k tej prištevali tudi vse k tej pripadajoče podružnice). K temu se nanaša tudi določba „c. kr. upravnega sodnega dvora od dne 29. januarja 1890, br. 291, določba ravno istega od dne 11. decembra 1897, br. 6517 in od dne 27. januarja 1898, br. 456.

Pisatelj teh vrstic (in gotovo tudi vsi njegovi predniki) imel je pri svojem nastopu 2 gld. 98 kr. letne plače. Na podlagi imenovanih zakonov (določb) je po konkurenčni obravnavi dosegel v ožgled jako zmerne tirjatve 340 gld. letne plače.

Kar pa se tiče uravnanja penzije s pripomočjo službodajalca, delujemo na to v čeških deželah kot privatni (patronatni, soseskni itd.) uradniki v združenju z raznovrstnim privatnim uradništvom. Osnova dotičnega zakona je v ministerstvu notranjih zadev že gotova in za njegovo predlogo za državnozbornsko razpravo se vse stranke državnega zbora potegujejo ter so interpelovali v tej zadevi ministra notranjih zadev češki, poljski in nemški poslanci.

Med tem, ko izrekam veleccenjenemu g. vredniku v imenu našega društva srčno zahvalo za objektivno pojasnjenje dunajskega zborovanja v br. 9. in 10. „Cerkvenega Glasbenika“, sem pripravljen, ako bojo te vrstice prijazno sprejete, Vam večkrat kaj dopisovati o naših razmerah. (Lepo prosimo. Vr.)

Bogumil Kašpar.

Iz Rima. — (Vhod nj. em. kardinala dr. Missia v naslovno cerkev sv. Štefana na Čeliju.) Ob polu 5. popoldne za četrtek, dne 11. dec. bila je določena slovesnost vhoda

novega kardinala v starodavno baziliko sv. Štefana, ki je po svoji obliki pač edina v Rimu, okrogla je namreč, in odtod tudi njeno ime „S. Stefano rotondo“.

Pri vходу čakali so visokega dostojanstvenika vsi gojenci nemško-ogerskega zavoda s svojim ravnateljem preč. o. J. Biederlackom. Iz njegovih rok prevzel je kardinal cerkvene ključe. Nato se je vršil slovesni obhod po celi cerkvi do glavnega altarja; med obhodom je kardinal adoriral Najsvetejše v stranskem altarju. V prezbiteriju je zasedel nj. em. prestol. Prečital se je dotični odlok, na kar je preč. p. ravnatelj germanika izročil cerkev novemu kardinalu, bivšemu gojencu imenovanega zavoda. V lepem govoru je poudarjal nato visoki dostojanstvenik imenitnost zavoda, čegar gojenec je bil in rekel, da ga posebno veseli, da se mu je odločila cerkev le-tega zavoda. Dejal je nadalje, da je njegovo visoko dostojanstvo težavna čast, da ga pa tolaži za prihodnost tudi to, da je bila ta cerkev že naslovna cerkev mnogih odličnih kardinalov. Z nekaterimi molitvami, zahvalno pesmijo in kardinalovim blagoslovom je bila slovesnost končana. Na svojem prestolu sprejel je še prevzvišeni poklon germanikov.

Nekaj pa sem prihranil za konec, kar bode gotovo zanimalo bravce „C. Gl.-a“, to je glasbeni del te slovesnosti. Abbé Müller iz zavoda dell'Anima združil je svoj deški zbor z moškimi glasovi germanikov in ta združen mešani zbor je pel pod njegovim vodstvom tri skladbe: „Ecce sacerdos magnus“, zložen od Singenbergera; „Te Deum“, op. 1 Hallerjev in Singenbergerjevo skladbo „Oremus pro pontifice nostro Leone“.

Tako se je vršila pomenljiva slovesnost, imenitna posebno za nas Slovence; kajti prvi sin, dični sin našega naroda je vstopil ta dan v svojo cerkev kot kardinal. —a—

Razne reči.

„Collegium Germanicum et Hungaricum“ v Rimu je poklonil svojemu nekdanjemu gojencu, nj. eminenci gospodu kardinalu Missia skladbo, naslovljeno: „Sequentia in festo Ss. Hermagorae et Fortunati, olim Sanctae Ecclesiae Aquilejensis nunc Goritensis Patronorum praecipuorum“. Gregorijanski napev te skladbe posnel je P. Ang. De Santi S. J. iz starega misala oglejske cerkve (iz 15. stoletja); papežev kapelnik Lavrencij Perosi pa ga je preložil v moderne note ter mu dodal spremljevanje z orglami.

— Cecilijino društvo za litomeriško škofijo na Češkem bode sredi februarja z dovoljenjem duhovske in posvetne višje oblasti odprla svojo cerkveno-glasbeno šolo, v kateri se bodo vzgajali orglavci in cerkveni pevovodje. — Čehi razumevajo sedanjí čas in njegove potrebe.

— Čast. gosp. Fr. Jos. Battlogg, župnik v Frastanz-u na Predarlškem in vrednik „Kirchenchor“-a, zbolel je bil sredi decembra tako nevarno, da je bil previden s sv. zakramenti za umirajoče. Hvala Bogu! zdravje se mu je zdaj toliko zboljšalo, da je mogel, dasi tudi težavno, oskrbeti tisk 1. številke svojega mesečnika t. l. Priporoča se sam svojim prijateljem v molitev in tudi mi ga priporočamo svojim čitateljem; saj tako vnetih in nesebično delavnih cecilijancev, kot je Battlogg, je malo. Bog ga ohrani!

Oglasnik.

Litanije v čast presvetemu Srcu Jezusovemu zložil Ant. Foerster, op. 73, dobivale se bodo v posameznih ponatisih z naslovom skup po 20 kr. (40 vin.) Prosimo č. gg. pevovodje in organiste, naj kmalu naznanijo skladatelju, na koliko iztisov se naroče, ker se nočemo spuščati v veliko zalogo.

 Današnje 1. številko pošljemo vsem dosedanjim gg. naročnikom ter se nadajamo, da nam ostanejo zvesti in da nam morda pridobé še drugih naročnikov. Ako bi pa kdo ne hotel lista dalje naročiti, prosimo uljudno, da ga nam vrne.

Današnjemu listu je pridana 1. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gujezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.